

Artikkel 2. Mõisted

Seaduses kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses:

- a) toiduõlijäätmed – taimsed ja loomsed rasvajäätmed, mis tekivad pärast toiduvalmistamisel kasutamist kodumajapidamistes, keskustes ja asutustes, hotellides, restoranides jm;
- b) vanaõli – mineraalne, looduslik või sünteetiline määrdeaine või tööstuslik õli, mis ei sobi enam algselt ette nähtud kasutuseks, eelkõige sisepõlemismootorites kasutatud õli ja käigukastiõli, määrdeõli, turbiiniõli ja hüdraulikaõli, v.a kasutatud toiduõli;
- c) vahendaja – iga füüsiline või juriidiline isik, kes korraldab teiste nimel jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist, kaasa arvatud need vahendajad, kes jäätmeid füüsiliselt ei valda;
- d) kalapüügivahend – ese või varustuse osa, mida kasutatakse kalanduses või vesiviljeluses mere bioloogiliste ressursside püüdmiseks või kasvatamiseks või mis ujub merepinnal ja mida kasutatakse selliste mere bioloogiliste ressursside peibutamiseks ja püüdmiseks või kasvatamiseks;
- e) pädev asutus – asutus, kellele tehakse ülesandeks täita kohustusi, mis on kehtestatud seaduse (millega määratakse oma pädevuse piires seadust rakendama valitsus ja sellised ametivõimud nagu riigi keskkvalitsusasutused, autonoomsed piirkonnad, Ceuta autonoomne linn ja Melilla autonoomne linn ning provintside volikogud ja kohalikud omavalitsused) artiklis 12;
- f) praht – jäätmed, mis ei ole ladestatud kindlaksmääratud kohtades ja mis lõpuks jäävad vedelema loodus- või linnapiirkondadesse, mis nõuavad esialgse olukorra taastamiseks tavapärasest või erakorralist puhastust;
- g) biojäätmed – kodumajapidamiste, aedade, parkide ja teenindussektori biolagunevad taimsed jäätmed, muu hulgas kodumajapidamistest, kontoritest, restoranidest, hulgimüüjatest, sööklatest, toidlustusettevõtetest ja jaemüügipindadest pärit toidu- ja köögijäätmed ning võrreldavad toidutöötlemisettevõtete jäätmed;
- h) turul kättesaadavaks tegemine – toote tasu eest või tasuta tarnimine liikmesriigi turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;
- i) kompost – desinfitseeritud ja stabiliseeritud orgaaniline materjal, mis on saadud liigiti kogutud biolagunevate jäätmete kontrollitud aeroobsel ja termofiilsel bioloogilisel töötlemisel. Biostabiliseeritud materjali ei käsitata kompostina;
- j) reoveesetete kääritamise saadus – liigiti kogutud biolagunevate jäätmete anaeroobse bioloogilise töötlemise käigus saadav orgaaniline mullaparandusaine. Biostabiliseeritud materjali ei loeta kääritusaaduseks;
- k) ringmajandus – majandussüsteem, mille puhul toodete, materjalide ja muude ressursside väärtust majanduses säilitatakse nii kaua kui võimalik, tõhustades nende kasutamist tootmises ja tarbimises, vähendades seeläbi nende kasutamise keskkonnamõju, minimeerides jäätmeid ja ohtlike ainete keskkonda sattumist nende olulusringi kõigis etappides, sealhulgas jäätmehierarhia kohaldamise kaudu;
- l) kõrvaldamine – mis tahes toiming, mis ei ole taaskasutamine isegi siis, kui toimingu teisene tagajärg on ainete või materjalide taasväärtustamine, tingimusel et need ei ületa 50% töödeldud jäätmete massist, või energia taaskasutamine; III lisas esitatakse taaskasutamistoimingute mitteammendav loetelu;
- m) pakend – pakendeid ja pakendijäätmeid käsitleva 24. aprilli 1997. aasta seaduse 11/1997 artikli 2 lõikes 1 määratletud pakend;
- n) jäätmete käitlemine – jäätmete kogumine, vedu, taaskasutamine ja kõrvaldamine, sealhulgas sortimine ja muud eeltoimingud; samuti selliste toimingute järelevalve ja kõrvaldamiskohtade järelehooldus. See hõlmab ka edasimüüja või vahendajana võetavaid meetmeid;
- jäätmeahaldaja – loa või teabevahetuse teel registreeritud avalik-õiguslik või eraõiguslik füüsiline või juriidiline isik, kes teostab jäätmekäitlust hõlmavaid toiminguid, olenemata sellest, kas käitaja on jäätmed tootnud;
- o) sadama vastuvõtuseadmed – sadama vastuvõtuseadmed, mis on määratletud 20. detsembri 2002. aasta kuningliku dekreediga 1381/2002 (sadamates laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmete kohta) artikli 2 lõike 1 punktis e;
- p) turule laskmine – toote esmakordne liikmesriigi turul kättesaadavaks tegemine;
- q) biostabiliseeritud materjal – orgaanilise sisuga materjal, mis on saadud segajäätmete mehaanilistest bioloogilise töötlemise seadmetest;
- r) parim võimalik tehnika – saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seaduse uue sõnastuse (võetud vastu 16. detsembri kuningliku seadusandliku dekreediga 1/2016, millega võetakse vastu uuesti sõnastatud saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadus) artikli 3 punktis 12 määratletud parim võimalik tehnika;
- s) edasimüüja – iga füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb enda nimel jäätmeid ostes ja seejärel müües, kaasa arvatud need edasimüüjad, kes jäätmeid füüsiliselt ei valda;
- t) harmoneeritud standard – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL) nr 1025/2012 (mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ) artikli 2 lõike 1 alapunktis c määratletud harmoneeritud standard;

u) plast – materjal, mis koosneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ) artikli 3 punktis 5 määratletud polümeerist, ning millele võib olla lisatud lisaaineid või muid aineid ja mis võib olla lõpptoot peamine struktuurikomponent, välja arvatud looduslikud polümeerid, mida ei ole keemiliselt modifitseeritud; Siia ei kuulu polümeersest materjalidest värvid, trükkvärvid ja liimid;

v) biolagunev plast – plast, millest jääb füüsilise ja bioloogilise lagunemise tulemusena järele vaid süsinikdioksiid (CO₂), biomass ja vesi ning mis on kompostimise ja anaeroobse lagunemise tulemusena taaskasutatavad vastavalt pakendeid käsitlevatele Euroopa standarditele;

w) oksüdantide toime lagunev plast – plastmaterjal, mis sisaldab lisaaineid, mis oksüdeerumise käigus lagundavad plastmaterjali mikroosakesteks või põhjustavad selle keemilise lagunemise;

x) jäätmevaldaja – jäätmekitaja või füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses jäätmed on. Mahajäetud jäätmete või rämpsuga maatuksi katastriomanik loetakse jäätmevaldajaks, kes vastutab halduslikult selliste jäätmete eest, välja arvatud juhul, kui on võimalik kindlaks teha jäätmete mahajätja või eelmine valdaja;

y) korduskasutamiseks ettevalmistamine – taaskasutamistoimingute kontrollimine, puhastamine või parandamine, mille käigus jäätmeteks muutunud tooted või nende osad valmistatakse ette nii, et neid saab korduskasutada ilma muu eeltöötlemiseta, ning need lakkavad olemast jäätmed, kui need vastavad kohaldatavatele tehnilistele ja tarbekaupade standarditele;

z) vältimine – aine, materjali või toote väljatöötamise ja kujundamise, tootmise, levitamise ning tarbimise etapis võetavad meetmed, mis vähendavad:

- 1.° jäätmete kogust, sealhulgas toodete korduskasutamise või toodete kasutusaja pikendamise kaudu;
- 2.° tekitatud jäätmete ebasoodsat mõju keskkonnale ja inimese tervisele, sh materjali- või energiasäästule;
- 3.° ohtlike ainete sisaldust materjalides või toodetes;

aa) ühekordselt kasutatav plasttoode – täielikult või osaliselt plastist valmistatud toode, mis ei ole kavandatud, valmistatud või turule lastud eesmärgiga see tootjale uuesti täitmiseks tagastada või seda samal eesmärgil korduskasutada nii, et toode ringles oma olemusringi jooksul mitu korda;

ab) jäätmekitaja – iga füüsiline või juriidiline isik, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed (esmane jäätmekitaja), või igaüks, kes teeb jäätmete eeltöötlust, segab jäätmeid või sooritab jäätmetega muid toiminguid, mille tulemusel nende jäätmete laad või koostis muutub. Kui kaupa hoitakse kontrolli või järelevalve eesmärgil piiripunktides, peetakse jäätmekitajaks tolliõigusaktides sätestatud kauba omanikku, importijat või eksportijat; kui kaup on õiguskaitseasutuste poolt välja viidud konfiskeerimise või arestimise käigus kohtu korralduse alusel, loetakse jäätmekitajaks kauba omanik;

ac) toote tootja – iga füüsiline või juriidiline isik, kes oma majandus- või kutsetegevuses töötab välja, toodab, töötleb, müüb või impordib tooteid, hoolimata toote riigi turule laskmiseks kasutatavast müügiviisist. See hõlmab neid, kes asuvad riigi territooriumil ja lasevad tooteid siseturule, samuti neid, kes asuvad teises liikmesriigis või kolmandas riigis ning müüvad kauglepingute alusel otse kodumajapidamistele või kasutajatele, kes ei ole kodumajapidamised, mida käsitatakse kaugteenuste müügi või osutamise korra alusel sõlmitud lepingutena, ilma et lepingupooled oleksid samal ajal füüsiliselt kohal viibinud, ning kus ühte või mitut kaugsidevahendit, nagu postipost, internet, telefon või faks, on kasutatud üksnes kuni lepingu sõlmimiseni ja lepingu sõlmimise ajal.

E-kaubanduse platvormid võtavad toodete tootjatena endale finants- ja aruandluskohustused ning vajaduse korral organisatsioonilised kohustused juhul, kui eelmises lõigus määratletud tootja, kes on asutatud teises liikmesriigis või kolmandas riigis, tegutseb nende kaudu, ei ole registreeritud olemasolevates laiendatud tootjavastutuse registrites ega täida muid laiendatud tootjavastutuse süsteemidest tulenevaid kohustusi. Selleks võib e-kaubanduse platvorm teha ühe registreerimise kõigi asjaomaste toodete puhul, mille puhul ta omandab toote tootja staatuse, ning peab pidama nende toodete registrit;

ad) tubakatooted – tubaka- ja seonduvate toodete tootmise, esitlemise ja müügi teatavate aspektide reguleerimist käsitleva 9. juuni kuningliku dekree di 579/2017 artikli 3 punktis ac määratletud tubakatooted ja nendega seonduvad tooted;

ae) kogumispunkt – kohaliku üksuse kogumisalasse kuuluv ladustamiskoht, kus olmejäätmeid kogutakse liigiti;

af) ringlussevõtt – taaskasutamistoiming, mille käigus jäätmematerjalid töödeldakse toodeteks, materjalideks või aineteks, et kasutada neid nende esialgsel või mõnel muul eesmärgil. See hõlmab orgaaniliste ainete töötlemist, kuid ei hõlma energiakasutust ja töötlemist materjalideks, mida kasutatakse kütustena või tagasitäite jaoks;

ag) kogumine – jäätmete professionaalne kokkukorjamine, eelsortimine ja eelladustamine eesmärgiga transportida need jäätmekäitlusettevõttesse;

ah) liigiti kogumine – selline kogumine, kus jäätmevooge eraldatakse jäätmete liigi ja olemuse alusel, et lihtsustada konkreetset käitlust;

ai) vanaõli regenereerimine – mis tahes ringlussevõttotoiming, mille tulemusel võib vanaõli rafineerimisel toota baasõli, eelkõige eraldades vanaõlis sisalduvad saasteained, oksüdatsiooniproduktid ja lisandid;

aj) laiendatud tootjavastutuse süsteem – terviklik kogumik meetmeid, mille võtmisega tagatakse, et toodete tootjad kannavad

käitlemise eest toote olemusringi jäätmeetapis rahalist ja korralduslikku või rahalist vastutust;

ak) tagasitaitmine – mis tahes taaskasutamistoimingud, kui sobivaid tavajäätmeid kasutatakse kaevandatud aladel taasväärtustamiseks või maastikukujunduse tehniliseks otstarbeks. Tagasitaiteks kasutatud jäätmed peavad asendama jäätmestaatusest vabanenud materjali, olema sobivad eespool nimetatud eesmärgil ning olema piiratud kogusega, mis on rangelt vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks; juhul kui tagasitaitmise eesmärk on kaevandatud alade taastamine, peavad need toimingud olema põhjendatud vajadusega taastada maa algne topograafia;

al) jäätmed – mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama;

am) kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahend – kalapüügivahend, mis kuulub jäätmete määratluse alla, sealhulgas kõik eraldi komponendid, ained või materjalid, mis kuuluvad sellise kalapüügivahendi juurde või külge siis, kui see ära visati. See hõlmab ka mahajäetud ja kaotatud püügivahendeid ja komponente;

an) mitteohtlikud jäätmed: jäätmed, mis ei ole hõlmatud käesoleva artikli punktiga añ;

añ) ohtlikud jäätmed – jäätmed, millel on üks või mitu ohtlikku omadust, mis on loetletud I lisas ja dokumentides, mille valitsus on vastu võtnud, järgides Euroopa Liidu õigusakte või rahvusvahelisi konventsioone, millega Hispaania on ühinenud. Käesolev määratlus hõlmab ka mahuteid ja pakendeid, mis sisaldavad ohtlike ainete või valmististe jääke või on nendega saastunud, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et neil ei ole ühtegi I lisas loetletud ohtlikku omadust;

ao) põllumajandus- ja metsandusjäätmed – põllumajanduses, loomakasvatuses ja metsanduses tekkinud jäätmed;

ap) toidujäätmed – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) artiklis 2 määratletud toit, mis on muutunud jäätmeteks;

aq) kaubandusjäätmed – hulgi- ja jaekaubanduse, restorani- ja baaripidajate, büroode ja turgude ning ülejäänud teenindussektori majandus- või kutsetegevuse käigus tekkivad jäätmed;

ar) jäätmed, mis on kohalikus pädevuses – artikli 12 lõike 5 kohaselt kohalike omavalitsuste käideldavad jäätmed;

as) ehitus- ja lammutusjäätmed – ehitus- ja lammutustööde käigus tekkinud jäätmed;

at) kodumajapidamisjäätmed – kodumajapidamistes tekkinud ohtlikud või mitteohtlikud jäätmed. Need hõlmavad ka kaubandus- või tööstusettevõtetes muu kui põhitegevuse käigus tekkivaid koostiselt ja koguselt samalaadseid jäätmeid.

Selle kategooria jäätmed hõlmavad mh ka kodudes tekkivaid kasutatud toiduõli, elektri- ja elektroonikaromusid, riidejäätmeid, patarei- ja akujäätmeid, mööbli- ja sisustusjäätmeid, samuti väiksemat koduehitus- ja -remonditööde käigus tekkivat prügi ja prahti.

Kodumajapidamisjäätmeteks peetakse ka üldkasutatavate maanteed, haljasalade, puhkealade ja randade koristamise käigus kogutavaid jäätmeid, lemmikloomade surnukehi ja mahajäetud sõidukeid;

au) tööstusjäätmed – tööstuslike tootmis-, töötlemis-, kasutus-, tarbimis-, puhastus- või hooldusprotsesside käigus peategevuse tulemusel tekkivad jäätmed;

av) olmejäätmed –

1.° kodumajapidamistest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, sealhulgas paber ja kartong, klaas, metallid, plast, biojäätmed, puit, tekstiil, pakendid, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed, patarei- ja akujäätmed ning suuremõõtmelised jäätmed, sealhulgas madratsid ja mööbel;

2.° muudest allikatest pärit segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, kui sellised jäätmed on oma laadilt ja koostiselt sarnased kodumajapidamiste jäätmetega.

Olmejäätmete hulka ei kuulu tootmis-, põllumajandus-, metsandus-, kalandus-, septiku- ega kanalisatsioonivõrgu ja reovee töötlemise jäätmed (sealhulgas reoveesetted), romusõidukid ega ehitus- ja lammutusjäätmed.

Määratluse eesmärk on määrata kindlaks korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtmäärade kohaldamisala ning nende arvutamise kord, mis kehtestatakse seadusega. See määratlus ei mõjuta artikli 12 lõike 5 kohase vastutuse jaotust jäätmekäitlusega tegelevate avalik-õiguslike ja eraõiguslike vahendajate vahel;

aw) taaskasutamine – mis tahes toiming, mille käigus tooteid või toodete komponente, mis ei ole jäätmed, kasutatakse uuesti samal eesmärgil, milleks need loodi;

ax) saastunud pinnas – pinnas, mille omadusi on halvendanud inimtegevuse tagajärjel tekkinud ohtlikud kemikaalid, mille sisaldus ohustab inimest või keskkonda valitsuse kehtestatud kriteeriumide ja standardite kohaselt lubamatul määral;

ay) jäätmevedu – käitlustoiming, mis seisneb jäätmete professionaalses teisaldamises kolmandate isikute nimel, mida ettevõtte teostavad oma kutsetegevuse raames, olenemata sellest, kas see on nende põhitegevus või mitte;

az) töötlemine – taaskasutamise- või kõrvaldamistoimingud, kaasa arvatud taaskasutamise või kõrvaldamise eelne ettevalmistus;

ba) vahetöötlemine – II ja III lisa kohased taaskasutustoimingud R12 ja R13 ning ringlussevõtutoimingud D8, D9, D13, D14 ja D15;

bb) taaskasutamine – mis tahes toimingud, mille peamiseks tulemuseks on jäätmete kasutamine kasulikult otstarbel selliselt, et nad asendavad teisi materjale, mida muidu oleks kasutatud teatava funktsiooni täitmiseks, või jäätmete ettevalmistamine selle funktsiooni täitmiseks kas tootmises või majanduses laiemalt. II lisas esitatakse taaskasutamistoimingute mitteammendav loetelu;

bc) materjalina taaskasutusse võtmine – taaskasutamistoiming, välja arvatud jäätmete energiakasutus ja töötlemine

nr 85

Laupäev, 9. aprill 2022. aasta

I jagu. Lehekülg 48599

materjalideks, mida kasutatakse kütusena või muul viisil energia tootmiseks. See hõlmab muu hulgas korduskasutamiseks ettevalmistamist, ringlussevõttu ja tagasitáidet;

Artikkel 3. Kohaldamisala

1. Seadust kohaldatakse

- igasugustele jäätmetele, v.a lõigetega 2, 3 ja 4 kehtestatud erandid;
- IV lisas loetletud ühekordselt kasutatavatele plasttoodetele, oksüdantide toimel lagunevast plastist toodetele ja plasti sisaldavatele kalapüügivahenditele.
- Kui nendele plasttoodetele kehtestatud meetmed on vastuolus muude seaduse sáetega või pakendiõigusaktidega, on seadusega plasttoodetele kehtestatud meetmed ülimuslikud;
- saastunud pinnasele, mida reguleeritakse saastunud pinnast käsitleva VIII jaoga.

2. Seaduse kohaldamisalasse ei kuulu

- õhu eralduvad saasteained, mis on reguleeritud 15. novembri 2007. aasta seadusega 34/2007 õhu kvaliteedi ja atmosfääri kaitse kohta, ega geoloogilise säilitamise eesmärgil kogutud ja transporditud ning geoloogilises formatsioonis tegelikult säilitatav süsinikdioksiid kooskõlas 29. detsembri seadusega 40/2010 süsinikdioksiidi geoloogilise säilitamise kohta; süsinikdioksiidi geoloogiline säilitamine uute toodete ja protsesside uurimise, arendamise või katsetamise eesmärgil, eeldusel et säilitada kavatakse anna 100 kilotonni;
- ehitustegevuse käigus välja kaevatud pinnas, mis ei ületa selle mittesaastunuks tunnistamise kriteeriumeid ja standardeid ja muud looduslikud ained, kui on kindel, et materjali kasutatakse selle loomulikus olekus ehitamiseks ja selles kohas, kust see välja kaevati;
- radioaktiivsed jäätmed;
- kasutuselt kõrvaldatud lõhkeained;
- väljaheited, kui need ei ole hõlmatud lõike 3 punktiga b, põhk ja muu mitteohtlik looduslik, põllumajandus- või metsamaterjal, mida kasutatakse karilooma- ja põllumajandusfarmides, metsanduses või sellisest biomassist energia tootmiseks protsesside või meetodite abil, mis ei ohusta inimeste tervist ega kahjusta keskkonda.

3. Seadust ei kohaldata järgmist liiki jäätmetele, kuivõrd need on juba reguleeritud Euroopa Liidu õigusaktidega või riigi õigusaktidega, millega võetakse Euroopa Liidu õigusaktid riiklikku õigusse üle, ning seda kohaldatakse reguleerimata aspektides.

- Reovesi.
- Loomsed kõrvalsaadused, millele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenáhtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002.

Loomsetele kõrvalsaadustele ja nendest saadud toodetele ei tehta erandit ja neid reguleeritakse järelikult selle seadusega, kui neid kavatakse põletada või matta või kasutada aeroobse kääritamise, kompostimise või kütuse tootmise tehases või on ette náhtud vahetöötuseks enne ülnimetatud toiminguid.

- Selliste loomade korjused, kes on surnud muul viisil kui tapmise tulemusel, sealhulgas episootiliste haiguste likvideerimiseks surmatud loomad ja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1069/2009 kõrvaldatud loomad.

- Maavarade otsimise, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkinud jäätmed ning karjäärade tootmisjäägid kooskõlas 12. juuni kuningliku dekreediga 975/2009 kaevandustööstuse jäätmete käitlemise ning kaevandamisest mõjutatud maa-alade kaitse ja rekultiveerimise kohta.

- Ained, mis ei ole loomsed kõrvalsaadused ega sisalda loomseid kõrvalsaadusi ning mida kavatakse kasutada söödamaterjalina, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 767/2009 (sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ) artikli 3 lõike 2 punktis g.

- Ained, mis ei sisalda ega sisalda loomseid kõrvalsaadusi ning on ette náhtud kasutamiseks toidu toorainena, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2.

4. Seaduse kohaldamisalast jäetakse välja veemajanduse ja veeteede majandamise, uue maapinna kujundamise või üleujutuste árahoidmise või üleujutuste ja põudade mõju leevendamise eesmärgil pinnaveses ümber paigutatud setted, kui merekeskkonna kaitset käsitleva 29. detsembri seaduse 41/2010 artikli 4 lõike 2 alusel valitsuse vastu võetud suuniste kohaselt on tõendatud, et setted ei ole ohtlikud (kui kohaldatav), ja piiramata kohaldatavatest erioigusaktidest tulenevate kohustuste täitmist.

Jäätmete tekkimise vältimine

Artikkel 17. Jäätmetekke vältimise sihtmäärad

1. Jäätmetekke vältimise poliitikaga tuleb majanduskasvu lahutamiseks jäätmetekke inimeste- ja keskkonnamõjust püüda saavutada tekkivate jäätmete massi vähendamise sihtmäärad järgmise ajakava alusel:

2025. aastaks 13% vähem kui 2010. aastal;
2030. aastaks 15% vähem kui 2010. aastal.

2. Eelmises lõikes seatud eesmärkide saavutamiseks kehtestab valitsus olemasoleva teabe põhjal teatavate toodete, eelkõige artikli 18 lõike 1 punktis d nimetatud toodete eeskirjades konkreetseid ennetamise ja/või taaskasutamise eesmärgid.

V JAGU

Teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamine

Artikkel 55. Teatavate ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise vähendamine

1. IV lisa A osas nimetatud ühekordselt kasutatavate plasttoodete turul kättesaadavuse vähendamise ajakava:

2026. aastaks massilt 50% vähem kui 2022. aastal;
2030. aastaks massilt 70% vähem kui 2022. aastal.

2. Kõik turul kättesaadavaks tegemisega seotud vahendajad peavad soodustama korduskasutatavate alternatiivide või muu materjali kui plasti kasutamist. Alates 1. jaanuarist 2023 tuleb igalt tarbijale üle antud ja A osa lisa IV loetletud plasttootelt maksta igal juhul tasu, mis märgitakse kassatšekile eraldi.

Rohesiirde ja demograafiliste probleemide ministeerium jälgib koostöös autonoomsete piirkondadega nende toodete tarbimise vähenemist ning võib tulemuste põhjal teha ettepanekuid eeltoodud ajakava muutmiseks ja muudeks võimalikeks meetoditeks tarbimise vähendamiseks, mis tuleb määrusega kehtestada. Meetmed peavad olema proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning neist tuleb teatada Euroopa Komisjonile kooskõlas 31. juuli kuningliku dekreediga 1337/1999, mille eesmärk on täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/1535 sätteid.

3. Toidupakendite ühekordselt kasutatavateks plasttoodeteks pidamisel on määratluses esitatud kriteeriumidele lisaks otsustava tähtsusega pakendiga prügistamise tõenäosus tulenevalt pakendi mahust või suurusest, eelkõige ühele inimesele mõeldud portsjonite puhul. Selleks kasutatakse artikli 18 lõike 1 punktis k nimetatud taotlusest saadavat teavet.

4. Vahendajad, kelle kaasabil tehakse turul kättesaadavaks plastkastid, mida kasutatakse pakendina, aga mida ei hõlma IV lisa, ja ühekordselt kasutatavad plasttooted, müügiühikuid (nt õllepurke) rühmitavad plastrõngad ja toiduainetetööstuse toodete (pulgakommide, jäätise jm toodete) hoidmiseks kasutatavad plastpulgad, mis on kõik valmistatud mittekompostitavast plastist, peavad vähendama järjepidevalt nende toodete tarbimist, asendades need plasttooted eelistatavalt korduskasutatavate alternatiividega ja selliste muude materjalidega nagu kompostitav plast, puit, paber ja kartong.

Rohesiirde ja demograafiliste probleemide ministeerium jälgib nende toodete tarbimise vähenemist ja võib kehtestada tulemustest sõltuvalt muud regulatiivsed meetmed, mille eesmärk on jõuda olulise vähenemiseni, eelkõige kehtestada vähendamise ajakava.

5. Rohesiirde ja demograafiliste probleemide ministeerium koostab kõiki artikli alusel võetud meetmeid käsitleva aruande, mille ta esitab Euroopa komisjonile ja teeb avalikkusele kättesaadavaks.

Artikkel 56. Teatavate plasttoodete keelamine

Keelatud on turule lasta järgmisi tooteid:

- IV lisa B osas loetletud plasttooted;
- igasugused oksüdantide toimele lagunevast plastist tooted;
- tahtlikult lisatud alla 5 mm plastist mikrohelbed.

Seoses punktis c sätestatud piiranguga tuleb kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus) XVII lisa sätteid.

Artikkel 57. Plastist joogipakendite kujundamise nõuded

1. Alates 3. juulist 2024 on lubatud turule lasta üksnes IV lisa C osas loetletud ühekordselt kasutatavad plasttooteid, mille korgid ja kaaned jäävad toote ettenähtud kasutusetapis pakendite külge. Sealjuures ei käsitata plastist tihenditega metallkorke või -kaasi plastina.

Eespool nimetatud tooteid peetakse lõike sätetele vastavaks, kui need on toodetud Euroopa Liidu tasandil sel otstarbel vastu võetud harmoneeritud standardite alusel.

2. Alates 1. jaanuarist 2025 on lubatud turule lasta üksnes IV lisa E osas nimetatud PET-pudeleid (polüetüleentereftalaadist valmistatud pudeleid), mis sisaldavad vähemalt 25% ringlusse võetud plasti, arvatuna kõikide turule lastud PET-pudelite keskmisena.
3. Alates 1. jaanuarist 2030 on lubatud turule lasta üksnes IV lisa E osas nimetatud pudeleid, mis sisaldavad vähemalt 30% ringlusse võetud plasti, arvatuna kõikide turule lastud pudelite keskmisena.
4. Pakendite ja pakendijäätmetega seotud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks loodud süsteemid peavad hõlmama sihtmäärade täitmist soodustavaid meetmeid.
- Muude meetmete hulgas tuleks osa taaskasutatud polüetüleentereftalaadist kasutada ringlussevõetud polüetüleentereftalaadi tootmiseks, et täita käesolevas artiklis sätestatud eesmärgid ja muid eesmärgid, mida võiks kehtestada muude pakendite regulatiivse arengu käigus.
5. Lõigetes 2 ja 3 nimetatud plastpudelid võivad kanda teavet selle kohta, mitu protsenti ringlusse võetud plasti need pudelid sisaldavad.
6. Jäätmete koordineerimiskomitee võib asjaomases töörühmas käsitleda käesolevas artiklis sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete kehtestamist ning kaalub ringlussevõetud polüetüleentereftalaadi järelturu arendamise edendamist Hispaanias.

Artikkel 58. Teatavate ühekordselt kasutatavate plasttoodete märgistamise nõuded

1. IV lisa D osas märgitud ühekordselt kasutatavad plasttooted, mis lastakse turule, peavad olema märgistatud kustutamatu, selgelt nähtaval ja selgelt loetaval viisil vastavalt komisjoni rakendusele (EL) 2020/2151, 17. detsember 2020, millega kehtestatakse eeskirjad 5. juuni 2019. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta.
- Märgistusel tuleb tarbijatele esitada järgmine teave: toote jaoks sobivad jäätmete käitlemise võimalused või jäätmete kõrvaldamise viisid, mida tuleb asjaomase toote puhul jäätmehierarhia kohaselt vältida; ning plasti olemasolu tootes ja sellest tulenev tootega seotud prügistamisest või toote muust sobimatust jäätmete kõrvaldamise viisist tulenev negatiivne keskkonnamõju.
2. Tubakatooteid käsitlevad artikli sätteid lisatakse 9. juuni kuningliku dekreeidi 579/2017 sätetele.
3. Ilma et see piiraks ühenduse tasandil kehtestatud, peab standardi UNE 149002:2019 kohaselt sertifitseeritud loputatavate toodete märgistus vastama käesoleva standardiga kehtestatud nõuetele.

Artikkel 59. Plastpudelite liigiti kogumine

1. IV lisa E osas osutatud plasttoodete ringlussevõtu eesmärgil kohaldatakse järgmisi eraldi kogumise sihte:
- a) hiljemalt 2023. aastaks 70 massiprotsenti turule lastud toodetest;
 - b) hiljemalt 2025. aastaks 77 massiprotsenti turule lastud toodetest;
 - c) hiljemalt 2027. aastaks 85 massiprotsenti turule lastud toodetest;
 - d) hiljemalt 2029. aastaks 90 massiprotsenti turule lastud toodetest.

Liikmesriigis turule lastud toodete kogust võib pidada võrdseks samal aastal tekkivate, sealhulgas prügina mahajäetud jäätmete kogusega.

2. Juhul kui 2023. või 2027. aastaks seatud eesmärgid ei saavutata riiklikul tasandil, rakendatakse kõnealuse pakendi tagatisraha-, tagasimakse- ja tagastamissüsteemi kogu territooriumil kahe aasta jooksul, et tagada 2025. ja 2029. aasta eesmärkide saavutamine kooskõlas pakendeid ja pakendijäätmeid käsitlevate määruste sätetega. Nende süsteemide rakendamiseks võib lisaks plastpudelitele lisada ka muid pakendeid ja pakendijäätmeid, et tagada tehniline, keskkonnavaline ja majanduslik elujõulisus.

Artikkel 60. Laiendatud tootjavastutuse süsteemid

1. Valitsus kehtestab kohustuslikud laiendatud tootjavastutuse süsteemid IV lisa F osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete jaoks. Süsteem kehtestatakse 1. jaanuariks 2025 IV lisa F osa punktis 1 nimetatud ühekordselt kasutatavatele plasttoodetele, mis ei ole pakendid, ning F osa punkti 2 alapunktis 1 ja F osa punkti 2 alapunktis 2 nimetatud toodetele, ent 6. jaanuariks 2023 ülejäänud F osa punktis 1 nimetatud toodetele ja F osa punkti 2 alapunktis 3 nimetatud toodetele.
2. IV lisa F osa punktis 1 loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete jaoks välja töötatud laiendatud tootjavastutuse süsteemide raames kannavad ühekordselt kasutatavate plasttoodete tootjad lisaks artiklis 43 nimetatud kuludele ka järgmised kulud, kui need ei ole juba hõlmatud:
- a) artiklis 61 nimetatud teadlikkuse suurendamise meetmete kulud;
 - b) avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud toodetest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise ning nende jäätmete edasise veo ja käitlemise kulud; samuti

c) asjaomastest toodetest tekkinud prügi koristamise ning selle edasise veo ja käitlemise kulud.

3. IV lisa F osa punktis 2 loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tootjad kannavad toodete jaoks jao IV kohaselt välja töötatud vastutussüsteemide raames vähemalt järgmised kulud:

- a) artiklis 61 nimetatud teadlikkuse suurendamise meetmete kulud;
- b) asjaomastest toodetest tekkinud prügi koristamise, sh kanalisatsiooni- ja veepuhastustaristu prügist puhastamise ning selle edasise veo ja käitlemise kulud; samuti
- c) keskkonna prügistamise või juhusliku saastamise teabe ja andmete regulaarse või sihtotstarbelise kogumise kulud.

Tubakatoodete tootjad peavad kandma ka avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud toodetest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise ning nende jäätmete edasise veo ja käitlemise kulud. Kulud võivad hõlmata nendest toodetest tekkivate jäätmete taristu rajamist, nt sobivate prügikastide paigutamist kohtadesse, kus jäätmetest prügi kõige rohkem tekib. Samuti võivad need hõlmata ka kulusid, mis on seotud alternatiivide väljatöötamise meetmetega ja jäätmetekke vältimise meetmetega eesmärgiga vähendada jäätmeteket ja suurendada materjalide taaskasutust.

4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud kulud, mis tuleb katta, ei tohi ületada kulusid, mis on vajalikud nimetatud teenuste kulutõhusaks osutamiseks, ja need määratakse läbipaistval viisil kindlaks kaasatud vahendajate vahel. Prügi koristamise kulude puhul piirdatakse avaliku sektori asutuste või nende nimel tehtava tegevusega. Arvutusmetoodika töötatakse välja viisil, mis võimaldab prügi koristamise kulusid proportsionaalsel viisil kindlaks määrata. Halduskulude vähendamiseks võidakse näha prügi koristamise kulude katmiseks ette rahalised toetused, määrares kindlaks asjakohased mitmeaastased kindlad summad.

5. Valitsus kehtestab kooskõlas jaoga IV hiljemalt 1. jaanuariks 2025 kalapüügivahendite jaoks laiendatud tootjavastutuse süsteemide väljatöötamise õigusakti. Õigusaktis nähakse ette plasti sisaldavate kalapüügivahendite ringlussevõtuks kogumise riikliku miinimummäära ja kehtestatakse plasti sisaldavate kalapüügivahendite turule laskmise ja jäätmete kogumise jälgimiseks vajalikud meetmed. Plasti sisaldavate kalapüügivahendite tootjad kannavad kulud, mis on seotud selliste plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite liigiti kogumise ning nende edasise veo ja käitlemisega, mis on 20. detsembri kuningliku dekreediga 1381/2002 kohaselt üle antud sobivasse sadama vastuvõtuseadmesse või mujale kuningliku dekreediga kohaldamisalast välja jäävasse kogumissüsteemi. Tootjatel tuleb katta ka artikli 61 kohase teadlikkuse suurendamise kulud.

Lõike alusel kehtestatakse nõuded täiendavad sadama vastuvõtuseadmeid käsitleva Euroopa Liidu õiguse ja kohalike õigusaktide nõudeid, mida kohaldatakse kalalaevadelt pärit jäätmete suhtes.

Artikkel 61. Teadlikkuse suurendamise meetmed

1. Pädevad asutused võtavad tarbijate teavitamiseks ja vastutustundlikult käituma motiveerimiseks vajalikke meetmeid eesmärgiga vähendada IV lisa F osas loetletud ühekordselt kasutatavatest plasttoodetest ja IV lisa D osa punktis 1 nimetatud naiste hügieenitoodetest tekkivat prügi.

2. Lisaks võtavad nad meetmeid, et teavitada eelmises lõikes nimetatud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbijaid ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite kasutajaid järgmisest:

- a) korduskasutatavate alternatiivide kättesaadavus, kõnealuste ühekordselt kasutatavate toodete ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite korduskasutamise süsteemid ja nende jäätmete käitlemise võimalused ning artikli 7 kohase keskkonnahoidliku jäätmekäitluse parimad tavad;
- b) kõnealuste ühekordselt kasutatavate plasttoodetega ja plasti sisaldavate kalapüügivahenditega prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõju keskkonnale, eriti merekeskkonnale ja
- c) ühekordselt kasutatavatest plasttoodetest tekkinud jäätmete sobimatu kõrvaldamisviisi mõju kanalisatsioonivõrgule.

3. Eespool nimetatud meetmete vastuvõtmisel on võimalik teha koostööd tarbija- ja kasutajaorganisatsioonidega.

Artikkel 62. Meetmete koordineerimine

1. Jao alusel võetakse meetmed moodustavad lahutamatu osa merekeskkonna kaitse õigusaktide ja veeõigusaktide kohaselt kehtestatud meetmete programmidest. Meetmed peavad olema nende programmide ja kavadega kooskõlas.

2. Artiklite 55–60 alusel võetakse meetmed peavad vastama liidu toidualastele õigusnormidele, tagamaks, et ei kahjustata toiduhügieeni ega -ohutust. Samuti soodustatakse toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalides ühekordselt kasutatava plasti asemel säästvamate alternatiivide kasutamist, kui see on võimalik.

IV LISA

Ühekordselt kasutatavad plasttooted

- A. Ühekordselt kasutatavad plasttooted, mille tarbimist vähendatakse:
- 1) joogitopsid, k.a nende korgid ja kaaned;
 - 2) toidupakendid, st kaanega või kaaneta mahutid, nt karbid, millest pakutakse valmistoitu,
- a) mis on ette nähtud koheseks tarbimiseks, kas kohapeal või kaasa võtmiseks;
 - b) mida tavaliselt tarbitakse mahutist;
 - c) mis on valmis tarbimiseks ilma täiendava küpsetamise, keetmise või soojendamiseta, k.a kiirtoidu või muu koheseks tarbimiseks mõeldud toidu pakkumiseks kasutatavad mahutid, v.a joogipakendid, taldrikud ning toitu sisaldavad pakid ja pakkematerjalid.
- B. Ühekordselt kasutatavad plasttooted, mille turulelaskmist piiratakse:
- 1) vatitikvarred, välja arvatud need, mis kuuluvad meditsiiniseadmeid reguleeriva 16. oktoobri kuningliku dekreeedi 1591/2009 kohaldamisalasse;
 - 2) söögiriistad (kahvlid, noad, lusikad, söögipulgad);
 - 3) taldrikud;
 - 4) körred, välja arvatud need, mis kuuluvad 16. oktoobri kuningliku dekreeedi 1591/2009 kohaldamisalasse;
 - 5) joogisegamispulgad;
 - 6) varred, mis kinnitatakse õhupallide külge nende toestamiseks, v.a tööstuslikuks või muuks kutseliseks kasutuseks ja otstarbeks ette nähtud õhupallid, mida tarbijatele ei turustata, sealhulgas selliste varte mehhanismid;
 - 7) A osa punkti 2 kohased toidupakendid, mis on valmistatud vahtpolüstüreenist;
 - 8) vahtpolüstüreenist joogipakendid, sealhulgas nende korgid ja kaaned;
 - 9) vahtpolüstüreenist joogitopsid, sealhulgas nende korgid ja kaaned;
- C. ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse ökodisaini nõudeid:
- kuni 3 liitrit mahutavad joogipakendid, st vedelike jaoks ette nähtud mahutid, nt joogipudelid, k.a nende korgid ja kaaned ning komposiitjoogipakendid, k.a nende korgid ja kaaned, kuid mitte
- a) klaasist või metallist joogipakendid, mille korgid või kaaned on valmistatud plastist;
 - b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 609/2013 (imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009) artikli 2 punktis g määratletud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ette nähtud toidu vedelal kujul kasutamiseks ette nähtud ja sel viisil kasutatavad joogipakendid.

- D. Ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse märgistamisnõudeid:
- 1) hügieenisidemed, tampoonid ja tampoonide aplikaatorid;
 - 2) niisked salvrätikud, st isikliku hügieeni tarbeks või kodumajapidamises kasutamiseks mõeldud niisked salvrätikud;
 - 3) filtriga tubakatooted ja koos tubakatoodetega kasutamiseks turustatavad filtrid;
 - 4) joogitopsid.
- E. Ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse liigiti kogumise ja ökodisaini nõudeid:
- kuni 3 liitrit mahutavad joogipudelid, k.a nende korgid ja kaaned, kuid mitte
- a) klaasist või metallist joogipudelid, mille korgid või kaaned on valmistatud plastist;
 - b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 609/2013 artikli 2 punktis g määratletud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ette nähtud toidu vedelal kujul kasutamiseks ette nähtud ja sel viisil kasutatavad joogipakendid.
- F. Ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse laiendatud tootjavastutust käsitlevat artiklit 60 ja teadlikkuse suurendamise meetmeid käsitlevat artiklit 61:
1. ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse laiendatud tootjavastutust käsitleva artikli 60 lõiget 2:
 - 1) toidupakendid, st kaanega või kaaneta mahutid, nt karbid, millest pakutakse valmistoitu,
 - a) mis on ette nähtud koheseks tarbimiseks, kas kohapeal või kaasa võtmiseks;
 - b) mida tavaliselt tarbitakse pakist;
 - c) mis on valmis tarbimiseks ilma täiendava küpsetamise, keetmise või soojendamiseta, k.a kiirtoidu või muu koheseks tarbimiseks mõeldud toidu pakkumiseks kasutatavad mahutid, v.a joogipakendid, taldrikud ning toitu sisaldavad pakid ja pakkematerjalid;
 - 2) painduvast materjalist valmistatud pakid ja pakkematerjal, millest pakutakse valmistoitu, mis on ette nähtud koheseks tarbimiseks otse pakist või pakkematerjalist;
 - 3) kuni 3 liitrit mahutavad joogipakendid, st vedelike jaoks mõeldud mahutid, nt joogipudelid, k.a nende korgid ja kaaned ning komposiitjoogipakendid, k.a nende korgid ja kaaned, kuid mitte klaasist või metallist joogipakendid, mille korgid või kaaned on valmistatud plastist;
 - 4) joogitopsid, k.a nende korgid ja kaaned;
 - 5) 18. mai kuninglikus dekreedis 293/2018 määratletud õhukesed plastkandekotid;
2. ühekordselt kasutatavad plasttooted, millele kohaldatakse laiendatud tootjavastutust käsitleva artikli 60 lõiget 3:
 - 1) niisked salvrätikud, st isikliku hügieeni tarbeks või kodumajapidamises kasutamiseks mõeldud niisked salvrätikud;
 - 2) õhupallid, v.a tööstuslikud või muuks kutseliseks kasutuseks ja otstarbeks ette nähtud õhupallid, mida tarbijatele ei jagata;
 - 3) filtriga tubakatooted ja koos tubakatoodetega kasutamiseks turustatavad filtrid.